
Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2016:7

Relationen till Mekane Yesus-kyrkan

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2016:53, som handlar om att utreda teologiska och icke-teologiska faktorer som skapat konflikten med Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien. Enligt utskottets mening är LVF det forum där relationerna mellan kyrkorna utvärderas, utvecklas och bearbetas. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:53.

Motionens förslag

Motion 2016:53 av Dag Sandahl, Relationen till Mekane Yesus-kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka teologiska och icke-teologiska faktorer som skapat konflikten med Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien.

Bakgrund

Den bilaterala kyrkokonflikten mellan Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien (Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus, EECMY) och Svenska kyrkan, om våra kyrkors olika syn när det gäller sexualitet och specifikt samkönade relationer har pågått sedan år 2005 och fram till början av 2013, när Mekane Yesus-kyrkan vid sin generalförsamling officiellt bröt kyrkorelationen med Svenska kyrkan.

Vid samma tidpunkt och av liknande, men inte identiska, anledningar, förklarade Mekane Yesus-kyrkan även att kyrkorelationen med den Evangelisk-lutherska kyrkan i Amerika (Evangelical Lutheran Church of America, ELCA) skulle brytas. Konflikten mellan Mekane Yesus-kyrkan och ELCA fick ännu större praktiska konsekvenser eftersom ELCA i sin tur beslöt att avbryta allt diakonalt samarbete när de båda kyrkorna inte längre hade altare- och predikstolsgemenskap.

Svenska kyrkan gjorde en annorlunda bedömning än ELCA, och ansåg att man kunde fortsätta det diakonala arbetet just utifrån en holistisk teologi där evangeliets uttrycks i både mission och diakoni. Detta har lett till att de informella kontakterna mellan Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan, i viss mån även på kyrkoledarnivån, är relativt täta och regelbundna, även om kyrkorelationerna just nu inte kunnat utvecklas. Samarbete beträffande teologisk reflektion och utbildning fortsätter också genom Svenska kyrkans stöd till ett högre teologiskt ekumeniskt universitet i Addis Abeba. En av tre huvudmän för universitetet är Mekane Yesus-kyrkan.

En annan plattform där Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan möts är i det Lutherska världsförbundet (LVF), där båda kyrkorna är medlemmar. Dels möts kyrkornas representanter i olika beslutande organ, och dessutom fortsätter Svenska kyrkans stöd till LVF/World Service landprogram i Etiopien, ett program som sedan många år drivs på inbjudan och i nära samarbete med Mekane Yesus-kyrkan.

Vid 2013 års kyrkomöte behandlades en motion 2013:49 i vilken det föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att redovisa vilka konsekvenser 2009 års kyrkomötesbeslut i äktenskapsfrågan medfört för Svenska kyrkans ekumeniska samverkan och ställning nationellt och internationellt, inklusive den splittring den medfört inom LVF. Ekumenikutskottet konstaterar i sitt betänkande 2013:3 att beslutet om samkönade äktenskap orsakat reaktioner – både positiva och negativa – i den världsvida kyrkan, men utskottet menade att det var för tidigt att år 2013 genomföra en redovisning av beslutets konsekvenser. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

En utförlig bakgrundstext i betänkandet Eu 2013:3 redovisar hela processen i konflikten med EECMY från beslutet i Svenska kyrkan år 2006 om välsignelseakt över borgerligt ingånget partnerskap mellan par av samma kön, och vidare till det beslut som 2009 års kyrkomöte fattade om att införa könsneutral vigsel. Ett längre avsnitt i bakgrundstexten berör även processen i LVF.

LVF har alltsedan 1995 på olika sätt haft frågor om ”familj, äktenskap och sexualitet” som pågående frågor i utredningar, konsultationer, kommittéer, råds- möten och generalförsamlingar. I LVF har det genom åren på olika sätt funnits utrymme för samtal och reflektion i dessa frågor. Vid LVF:s rådsmöte i Wittenberg i juni 2016 menade LVF:s generalsekreterare Martin Junge att de bilaterala konflikterna mellan Svenska kyrkan och ELCA å ena sidan och Mekane Yesus-kyrkan på andra sidan är en av utmaningarna inför den kommande LVF:s generalförsamling i Namibia i maj 2017, eftersom dessa konflikter förhindrar LVF att mötas som en hel kommunion. Han noterade dessutom att fler kyrkor nu fattar öppna beslut på olika sidor i frågorna om mänsklig sexualitet. Martin Junge menade att LVF:s självförståelse är att den vill fortsätta att vara en hel och odelad global kommunion av lutherska kyrkor och medlemmar trots att dessa kommer till olika slutsatser i en mängd frågor och situationer.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:53.
--

Utskottet uppfattar att motionen framförallt handlar om att *utreda den process*, med teologiska och icke-teologiska faktorer, som till sist ledde fram till den officiella brytningen 2013 mellan Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien och Svenska kyrkan. Båda kyrkorna finns kvar i LVF och vissa relationer kvarstår. Utskottet noterar att bakom problemen i relationerna ligger att både Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan är präglade av sina respektive kontexter.

Enligt utskottets mening är LVF det forum där relationerna mellan kyrkorna utvärderas, utvecklas och bearbetas. Det bör beaktas att LVF och dess medlemskyrkor i Afrika i maj 2017 inbjuder till LVF:s generalförsamling i Namibia.

Utskottet föreslår att motionen avslås.

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars G Linder, Anki Erdmann, Katarina Wedin, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm, Lena Klevenås, Jesper Eneroth och Göran Karlsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Lars Jakobsson, Victor Backström, Dan Sarkar, Elisabet Stålhjem, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Jag uppskattar samtalet i utskottet men beklagar att utskottet avslår motionen. Brytningen 2013 var historisk i sin betydelse och om det trasiga ska kunna helas, behöver någon ta det första steget till försoning.

Det hade varit på sin plats att den kyrka som fattade beslut som i slutändan orsakade en splittring som ett första steg gör en genomlysning av processen som föregick brytningen, för att lära av historien och göra vad som kan göras för att framtida konflikter in skall behöva få samma förödande konsekvenser.

Dan Sarkar